

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

30 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte – Timofti Vladimir,
judecători – Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Boico Victor,
a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Lisnic Elena, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 mai 2018, în cauza penală privind-l pe

Purcăreanu Gheorghe Xxxxx, născut la xxxxx, originar din r-nul Xxxxx, sat. Xxxxx și domiciliat în Xxxxx, str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 01.11.2017 - 11.12.2017;
2. Instanța de apel : 17.01.2018 - 16.05.2018;
3. Instanța de recurs ordinar : 25.07.2018 - 30.10.2018.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Edineț, sediul Briceni din 11 decembrie 2017, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul Purcăreanu Gheorghe a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) Cod penal și în baza acestei legi i-a fost stabilită pedeapsa de 1 an închisoare, cu amendă în mărime de 2000 unități convenționale, echivalentul a 100 000 lei.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, inculpatul Purcăreanu Gheorghe, activînd în funcția de administrator al Societății pe Acțiuni „MECGRATO”, prin urmare, în conformitate cu prevederile art. 124 Cod penal fiind persoană care gestionează o organizație comercială, la 06 octombrie 2017, în jurul orelor 16:20, aflîndu-se în biroul de serviciu cu nr. 13 din incinta sediului subdiviziunii teritoriale Briceni a

Serviciului Fiscal de Stat, amplasată în orașul Briceni, strada Independenței nr. 28, avînd ca scop de a determina inspectorul fiscal din cadrul Direcției Control Fiscal al Postului Operațional nr.2 din cadrul Direcției Generale Administrare Fiscală „Nord” a Serviciului Fiscal de Stat, Curea Alla, care este persoană publică, să-și îndeplinească în mod necorespunzător atribuțiile de serviciu și anume ca ultima să nu reflecte în actul de control fiscal în volum integral ilegalitățile fiscale stabilite în cadrul controlului fiscal la Societatea pe Acțiuni „MECGRATO”, i-a oferit acesteia bani ce nu i se cuvin în sumă totală de 10000 lei, bani pe care Purcăreanu Gheorghe ca rezultat al refuzului de primire a acestora de către inspectorul fiscal Curea Alla, i-a pus pe tumba de sub masa din biroul de serviciu cu nr.13 a acesteia, după care, a părăsit biroul.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul D. Ostavciuc în numele inculpatului Purcăreanu Gheorghe, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei decizii noi, prin care lui Purcăreanu Gheorghe să-i fie stabilită suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de 1 an, cu amendă în mărime de 1500 unități convenționale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 mai 2018, apelul declarat de avocatul D. Ostavciuc în numele inculpatului Purcăreanu Gheorghe a fost admis, sentința casată, cu adoptarea unei hotărâri noi potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Purcăreanu Gheorghe a fost condamnat în baza art. 325 alin. (1) Cod penal și în baza acestei legi, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de 1 (un) an închisoare, cu amendă în mărime de 1500 (o mie cinci sute) unități convenționale - 75 000 (șaptezeci și cinci mii) lei.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii s-a suspendat condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 (un) an.

4.1. În motivarea soluției date instanța de apel a reținut că, instanța de fond, în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungînd la concluzia corectă cu privire la vinovăția lui Purcăreanu Gheorghe în baza art. 325 alin. (1) Cod penal, fapt ce nici nu se contestă de părți, apelul fiind declarat în latura pedepsei aplicate inculpatului.

Mai mult, judecarea cauzei a avut loc în procedură simplificată, în baza prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală. În instanța de fond inculpatul a depus cerere prin care a solicitat judecarea cauzei sale în baza probelor administrate în faza urmăririi penale, prin care recunoaște săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, cerere, care a fost acceptată de instanța de fond.

Totodată instanța de apel a considerat, că apelul declarat urmează a fi admis, cu casarea parțială a sentinței instanței de fond în latura aplicării pedepsei penale din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și respectiv la rîndul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților, cît și a altor persoane. Totodată, conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvîrșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blîndă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Instanța de fond n-a ținut cont în deplină măsură de prevederile normelor sus- indicate, i-a aplicat inculpatului o pedeapsă prea aspră, fără a lua în considerație toate circumstanțele cauzei.

În acest sens, Colegiul penal a luat în considerație starea sănătății inculpatului, care potrivit certificatelor medicale prezentate în instanța de apel, suferă de hipertensiune arterială gr. III, risc adițional înalt, boală cardio-vasculară, encefalopatie discirculatorie geneză mixtă gr. III, tic nervos, din care motive a redus perioada de probațiune a suspendării executării pedepsei sub formă de închisoare la un an, iar pedeapsa amenzii va fi redusă la limita minimă posibilă. La aplicarea pedepsei lui Purcăreanu Gheorghe, instanța de apel a ținut cont și de personalitatea inculpatului, care anterior nu a fost condamnat, pentru prima dată este atras la răspundere penală, se caracterizează din punct de vedere pozitiv.

Totodată, sunt întemeiate argumentele apelantului privind faptul că la stabilirea pedepsei instanța de fond urma să țină cont de prevederile art. 78 alin. (1) lit. b) Cod penal, potrivit cărora, în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvîrșirea infracțiunii, pedeapsa principală se reduce sau se schimbă după cum urmează: ... dacă se aplică amenda, aceasta se poate coborî pînă la limita de jos.

În sentința adoptată, instanța de fond a reținut circumstanță atenuantă, adică căința sinceră. Totodată, circumstanțe agravante prevăzute de art. 77 Cod penal nu au fost stabilite. În așa mod, în prezența circumstanțelor atenuante, și în lipsa celor agravante, instanța de fond la stabilirea pedepsei în privința lui Purcăreanu Gheorghe neîntemeiat nu a aplicat prevederile art. 78 alin. (1) lit. b) Cod penal, de care inculpatul urmează să beneficieze în mod legal.

Astfel, Colegiul penal a considerat oportun a-i stabili inculpatului pedeapsa amenzii la limita minimă a sancțiunii prevăzute la art. 325 alin. (1) Cod penal, inclusiv cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, pedeapsă care este echitabilă și suficientă, ținând cont de faptul că inculpatul a solicitat examinarea cauzei în procedură restrânsă și de gravitatea infracțiunii săvârșite.

Sancțiunea art. 325 alin. (1) Cod penal prevede pedeapsa sub formă de închisoare de pînă la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale. Luînd în considerație prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, limitele de pedeapsă în cazul amenzii se reduc cu $\frac{1}{4}$, inculpatului fiind posibil de stabilit pedeapsa amenzii în limitele de la 1500 la 3000 unități convenționale. Avînd în vedere prevederile art. 78 alin. (1) lit. b) Cod penal, Colegiul a aplicat inculpatului pedeapsa de 1500 unități convenționale.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lisnic Elena, în termen la data de 27 iunie 2018, prin care indicînd temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei atacate, cu menținerea sentinței primei instanțe.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

- recurentul consideră pedeapsa aplicată inculpatului de către instanța de apel prea blîndă;

- invocă aplicarea neîntemeiată a prevederilor art. 78 alin. (1) lit. b) Cod penal – la pedeapsa cu amendă, motivînd că aceasta se aplică doar pedepsei principale, dar nu și celei complementare cum se constată la caz;

- apelul avocatului a fost greșit admis.

6. Judecînd recursul ordinar în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit, consideră că acesta urmează a fi admis reieșind din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să caseze total hotărîrea atacată și să mențină hotărîrea primei instanțe, cînd apelul a fost greșit admis. De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în temeiurile prevăzute de prezentul articol.

Recurentul invocă ca temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel cînd:

hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția – pct. 6) și cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale - pct.10).

Analizînd conținutul recursului declarat, Colegiul penal lărgit constată că recurentul consideră decizia instanței de apel neîntemeiată în partea stabilirii pedepsei, invocînd aprecierea eronată de către aceasta a principiilor legale și a criteriilor de individualizare a pedepsei, prin aplicarea unei pedepse neechitabile în coraport cu fapta comisă și consecințele survenite, plus consideră neîntemeiată aplicarea prevederilor art. 78 alin. (1) lit. b) Cod penal.

Invocînd doctrina penală, Colegiul penal lărgit remarcă că prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvîrșirea infracțiunii.

Individualizarea pedepsei constă din obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

Legea penală fixează cadrul legal în limitele căruia instanța de judecată efectuează operația de stabilire și aplicare a pedepsei infractorului. Astfel, instanța de judecată stabilește tipul sau quantumul pedepsei în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale din Partea Specială a Codului penal în baza căreia a fost calificată fapta ca infracțiune.

La individualizarea pedepsei, conform criteriilor generale de individualizare a pedepsei instanța de judecată trebuie să respecte toate cerințele prevăzute de legea penală ce asigură aplicarea față de inculpat a unei pedepse echitabile, legale și individualizate. Neglijarea unora din aceste criterii, la stabilirea pedepsei, constituie temei pentru casarea hotărîrii de către instanța ierarhic superioară în procedura prevăzută de legea procesual penală pentru căile de atac.

Pedeapsa este echitabilă cînd ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvîrșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, capabilă de a contribui la corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni atît de către condamnat, cît și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blîndă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni.

În acest sens, Colegiul penal lărgit menționează că sancțiunea art. 325 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsa sub formă de închisoare de pînă la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale.

Conform prevederilor art. 16 alin. (4) Cod penal, infracțiunea prevăzută de art. 325 alin. (1) Cod penal se califică ca fiind infracțiune gravă.

Colegiul penal lărgit relevă că, din conținutul părții descriptive a sentinței se observă că instanța de fond a soluționat corect chestiunile privind individualizarea pedepsei aplicate inculpatului în strictă conformitate cu prescripțiile de drept formal

și material, aplicînd pedeapsă echitabilă pentru infracțiunea comisă de inculpatul Purcăreanu Gheorghe, ținînd cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

Potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod, în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvîrșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blîndă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit consideră, că la aplicarea pedepsei inculpatului Purcăreanu Gheorghe pentru infracțiunea comisă, prima instanță ținînd cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, iar instanța de apel a intervenit în pedeapsă, micșorînd la limită amenda – pedeapsa complementară, fără o motivare clară în acest sens, aplicînd neîntemeiat prevederile art. 78 alin. (1) lit. b) Cod penal.

Pedeapsa aplicată de prima instanță a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în limitele prevăzute de lege, luîndu-se în considerare gradul prejudiciabil al infracțiunii săvîrșite, care face parte din categoria celor grave.

Reieșind din circumstanțele că inculpatul Purcăreanu Gheorghe a comis o infracțiune gravă și ținînd cont de caracterul social periculos al faptei comise de către inculpat, inclusiv de consecințele care au survenit în urma comiterii infracțiunii, ținînd cont de personalitatea inculpatului, nu are antecedente penale, se caracterizează pozitiv, instanța de apel eronat a reținut ca fiind întemeiate argumentele apelantului referitor la faptul că la stabilirea pedepsei instanța de fond urma să țină cont de prevederile art. 78 alin. (1) lit. b) Cod penal, potrivit cărora – „*în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvîrșirea infracțiunii, pedeapsa principală se reduce sau se schimbă după cum urmează : ... dacă se aplică amenda, aceasta se poate coborî pînă la limita de jos*”.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit menționează, că prima instanță, adoptînd sentința legal și întemeiat, a stabilit corect vinovăția inculpatului Purcăreanu Gheorghe în comiterea infracțiunii prevăzute de art.325 alin. (1) Cod penal, precum și a aplicat corect și echitabil pedeapsa în speța dată, sub formă de amendă în mărime de 2000 unități convenționale, iar instanța de apel nu a ținut cont de faptul că la stabilirea noii pedepse inculpatului Purcăreanu Gheorghe prevederile art. 78 alin. (1) lit. b) Cod penal se aplică doar în cazul pedepsei principale.

Dat fiind faptul că încalcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept, prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6), 10)

Cod de procedură penală, urmează a fi corectate de către instanța de recurs, prin adoptarea soluției prevăzute de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, cu casarea totală a deciziei instanței de apel, pe motiv că apelul avocatului a fost greșit admis, cu menținerea sentinței primei instanțe în totul, prin care Purcăreanu Gheorghe Constantin a fost recunoscut vinovat și condamnat corect în baza art. 325 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, fiindu-i aplicată pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de la 2000 unități convenționale, ceea ce constituie 100000 lei și cu aplicarea art. 90 Cod penal fiind dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei sub formă de închisoare aplicată față de Purcăreanu Gheorghe pe un termen de probă de 2 ani.

În consecință, Colegiul penal lărgit consideră, că recursul procurorului Lisnic Elena, urmează a fi admis cu casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 mai 2018 ca fiind neîntemeiată, cu menținerea sentinței Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 11 decembrie 2017, în privința lui Purcăreanu Gheorghe Xxxxx.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Lisnic Elena, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe **Purcăreanu Gheorghe Xxxxx**, cu menținerea sentinței Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 11 decembrie 2017, prin care inculpatul Purcăreanu Gheorghe Xxxxx a fost condamnat în baza art. 325 alin. (1) Cod penal la 1 (un) an închisoare, cu amendă în mărime de 2000 unități convenționale, ceea ce constituie 100000 lei, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, stabilindu-i termenul de probațiune de 2 (doi) ani.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **29 noiembrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor